

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia Ukrainy Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska Specjalność filologia ukraińska Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 09FWSUKRS.11HS.06251.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne	
Koordynator zajęć	Ryszard Kupidura		
Prowadzący zajęcia	Ryszard Kupidura		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z uwarunkowaniami historycznymi powstania państwa ukraińskiego.
C2	Przekazanie informacji dot. okresów i wydarzeń z zakresu historii omawianego obszaru.
C3	Przybliżenie oraz omówienie najważniejszych postaci w historii Ukrainy dawnej oraz współczesnej.
C4	Zapoznanie z wielostronnymi związkami pomiędzy historią a kulturą obszaru ukraińskiego.
C5	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności analizowania, syntezy, oceniania, klasyfikowania poszczególnych aspektów historii.
C6	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności koncepcyjnego postrzegania przez studentów procesów kulturalno-historycznych.
C7	Zapoznanie z ogólnym zestawieniem i porównywaniem zjawisk oraz tendencji w historii ukraińskiej i europejskiej.
C8	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat historii Ukrainy jako kontekstu do badań kulturoznawczych oraz filologicznych.

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza oraz znajomość najważniejszych okresów, wydarzeń i postaci z zakresu historii powszechnej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawową terminologię z zakresu historii, posiada wiedzę dotyczącą położenia geopolitycznego Ukrainy, specyfiki kulturowej oraz uwarunkowań historycznych oraz realiów i poszczególnych tendencji w historii Ukrainy	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
W2	zna najważniejsze pojęcia, okresy, daty, wydarzenia i postaci związane z historią ziem ukraińskich, dostrzega historyczne współzależności między poszczególnymi społeczeństwami i państwami regionu postradzieckiego, zna i rozumie zróżnicowane podstawy tożsamości historycznej narodów regionu postradzieckiego	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
W3	zna i rozumie zróżnicowane podstawy tożsamości historycznej narodów regionu postradzieckiego oraz dysponuje wiedzą dotyczącą wzajemnych powiązań pomiędzy elementami składowymi kultury ukraińskiej oraz ich miejscem i rolą w historii Ukrainy	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posługuje się najważniejszymi pojęciami, a także potrafi wymienić podstawowe okresy, daty, wydarzenia i postaci związane z historią ziem ukraińskich	FWS_K1_U04, FWS_K1_U07	Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje dotyczące obszaru postradzieckiego w zasobach informacji pisanych i elektronicznych, samodzielnie rozpoznaje i analizuje wydarzenia oraz tendencje historyczne mające miejsce na Ukrainie oraz poza jej granicami;	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U07, FWS_K1_U09, FWS_K1_U17	Egzamin ustny
U3	potrafi porównywać wydarzenia i tendencje w historii ukraińskiej i europejskiej, wykazuje się myśleniem koncepcyjnym w kontekście całościowego ujęcia procesów i zjawisk historycznych	FWS_K1_U05, FWS_K1_U07, FWS_K1_U09, FWS_K1_U14	Egzamin ustny
U4	potrafi w praktyczny sposób zastosować posiadaną wiedzę do analizy i interpretacji bieżących wydarzeń (politycznych, społecznych i kulturalnych) związanych z tematyką zajęć	FWS_K1_U04, FWS_K1_U05, FWS_K1_U07	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów /-a do efektywnej organizacji pracy własnej oraz stałego rozwoju i doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03, FWS_K1_K06	Egzamin ustny
K2	jest gotów /-a do identyfikacji i oceny różnic kulturowych, wykazuje się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec realiów społecznych i dziedzictwa kulturowego omawianego obszaru językowego, jak i innych kultur oraz jest gotów /-a do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych	FWS_K1_K08, FWS_K1_K09, FWS_K1_K10	Egzamin ustny
K3	jest gotów /-a do wykorzystywania uzyskanej wiedzy i umiejętności z zakresu historii i jej powiązań ze współczesnością w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z podejmowaną działalnością oraz odpowiedzialnego i etycznego pełnienia ról zawodowych na płaszczyźnie kontaktów z obywatelami krajów obszaru wschodniosłowiańskiego	FWS_K1_K04, FWS_K1_K07, FWS_K1_K10	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Początku Rusi Kijowskiej. Stosunki społeczno-gospodarcze. Walki książąt. Włodzimierz Monomach.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K3	Wykład
2.	Rozdrobnienie dzielnicowe. Upadek roli Kijowa. Księstwo czernihowskie i siewierskie. Pod panowaniem Tatarów. Ruś Halicko-Wołyńska.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
3.	Pod rządami Polski i Litwy. Walki o Ruś Halicką. Unia w Krewie. Unia Lubelska.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
4.	Ziemie ukraińskie po Unii Lubelskiej. Powstanie Kozaczyzny. Powstania kozackie. Unia brzeska. Życie kulturalne Ukrainy na przełomie XV-XVI wieków.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Ukraina w granicach Rzeczypospolitej w pierwszej połowie XVII wieku. Powstanie Chmielnickiego. Unia Perejasławska.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
6.	Ukraina w drugiej połowie XVII wieku. Organizacja administracji i stosunki społeczno-gospodarcze. Ugoda hadziacka. Rozejm andruszowski i wojna o Ukrainę.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
7.	Ziemie ukraińskie w XVIII wieku. Panowanie hetman Iwana Mazepy. Bitwa pod Połtawą. Koliszczyzna. Likwidacja Siczy Zaporoskiej.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
8.	W granicach dwóch imperiów. Stosunki społeczno-gospodarcze na Ukrainie w granicach Imperium Rosyjskiego i Austro-Węgier. Bractwo Cyryla i Metodego. Początek działalności Tarasa Szewczenki. Ukraińskie odrodzenie narodowe. „Ruska Trójca”. Ziemie ukraińskie w dobie Wiosny Ludów.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
9.	Ziemie ukraińskie w drugiej połowie XIX wieku. Zniesienie poddaństwa. Ziemie ukraińskie w okresie powstania styczniowego. Carat i ukraiński ruch narodowy. Narodnicy i początki ruchu robotniczego na Ukrainie.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
10.	Rewolucja 1905 na Ukrainie. Ziemie ukraińskie w latach I wojny światowej. Kultura ukraińska w drugiej połowie XIX wieku i w pierwszych latach XX wieku.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
11.	Zarys historii kościoła prawosławnego na Ukrainie (najważniejsze daty i wydarzenia)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- znajomość zagadnień omawianych w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego zajęcia) - ocena pozytywna z egzaminu Kryteria oceniania wg skali ocen stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - bardzo dokładne i wnikliwe omówienie zagadnień, - pełna znajomość tematu i zagadnień przedstawionych podczas wykładów, a także wskazanej literatury przedmiotu, - dopuszczalne są pojedyncze nieścisłości, które nie mają jednak istotnego znaczenia dla całości wypowiedzi, - brak błędów w kompozycji całej wypowiedzi. dobry plus (+db; 4,5) - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - pełne omówienie zagadnień oraz znajomość literatury przedmiotu, - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym, - brak błędów w kompozycji wypowiedzi, - odpowiedź spójna. dobry (db; 4,0): - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym, - pełne omówienie zagadnień, - drobne błędy w kompozycji wypowiedzi. dostateczny plus (+dst; 3,5): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - całościowe, choć powierzchowne omówienie zagadnień, - nieliczne, ale istotne błędy językowe, - drobne błędy w kompozycji. dostateczny (dst; 3,0): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - częściowe omówienie zagadnienia, - błędy w kompozycji wypowiedzi. niedostateczny (ndst; 2,0): - niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0), - trudność stworzenia samodzielnej wypowiedzi na zadany temat, - wypowiedź przepełniona błędami, - chaotyczna kompozycja.

Literatura

Obowiązkowa

1. Hrycak J., Historia Ukrainy 1772-1999, Lublin 2000.
2. Jakowenko N., Historia Ukrainy. Od czasów najdawniejszych do końca XVIII wieku, Lublin 2000.
3. Olszański T.A., Historia Ukrainy XX w., Warszawa 1994.

Dodatkowa

1. Serczyk W.A., Historia Ukrainy, Wrocław 1990.
2. Субтельний О., Україна – Історія, Київ 1991.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	50
Przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad etyki zawodowej, identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywanym zawodem
FWS_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego specjalności studiów oraz cywilizacji ludzkiej
FWS_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze językowym specjalności studiów, wykorzystując do tego celu różne kanały i techniki komunikacyjne w języku rodzimym oraz języku obcym
FWS_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec innych kultur
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać procesy i zjawiska językowo-komunikacyjne oraz literackie w zakresie obszaru wschodniosłowiańskiego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego na podstawie uzyskanej wiedzy, a także posługując się poznanymi metodami i narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach filologicznych
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim i języku/-ach właściwych dla specjalności studiów dotyczące zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kontekstów kulturowych
FWS_K1_U17	Absolwent/ka potrafi podejmować działania w celu doskonalenia poziomu wiedzy i umiejętności oraz realizować potrzebę ustawicznego uczenia się przez całe życie
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych